Sportul Magazin

SPORT A B C

ALPINISMUL

Era o noapte teribilă. Viscolul şuiera deasupra prăpastiei, la 7 000 m înălţime, furios pe omul care se agăţa cu ultimele puteri de stinca muntelui. În cele din urmă, însă, s-au ivit zorii. Iar apoi, deasupra oceanului de lumină al norilor, omul scria : **„Noi, alpiniştii, urcăm în faţa unei oglinzi de granit şi de gheaţă, o oglindă care ne ajută să ne privim, să ne cunoaştem şi să devenim oameni".**

Alpinismul e mai mult decît un sport. De altfel, alpiniştii se tem de jocul tot mai ascuţit al întrecerii, de ofensiva tot mai perfecţionată a tehnicii, deoarece ei văd în asta un atac împotriva scopului final al acestui sport al sporturilor : eliberarea de vanitate.

Se spune că primul alpinist a fost Hannibal, care a trecut Alpii cu elefanţii săi legendari. (Mulţi susţin că alpinismul e mult mai vechi.) Dar, dacă tragem vălul legendei, ne apare în faţă Petrarca, unul din primii alpinişti ai istoriei, care a urcat, în 1336, muntele francez Ventoux. În 1511, Leonardo da Vinci urcă şi el cărările Alpilor. Această performanţă este urmată de o altă escaladă faimoasă : Fernando Cortez urcă, în 1519, pînă aproape de vîrful „muntelui de fum" Popocatepetl (5452 m), pentru a privi de sus Mexicul.

Istoria modernă a alpinismului începe cu Mont Blanc : doctorul Paccard urcă pe tronul Alpilor, cu trei ani înainte de revoluţia franceză. De atunci, lunga poveste a alpinismului e plină de momente intrate în legendă. În aceste puţine rînduri, vom aminti doar de trei dintre ele. Cel dintîi ar fi Everestul. Îl vom lăsa însă la urmă...

...La 3 iulie 1953, austriacul Hermann Bühl urcă singur, fără oxigen, dincolo de 8 000 m, vîrful Nanga Parbat, în Himalaia.

...La 8 iunie 1957, acelaşi Hermann Bühl urcă fără oxigen (şi fără şerpaş) cei 8 047 m ai lui Broad Peak, tot în Himalaia. 15 zile mai tîrziu, la coborîre, el se prăbuşeşte într-o prăpastie înzăpezită, care-i păstrează şi astăzi, intactă, imaginea.

...La 29 mai 1953, la orele 11.30, neo-zeelandezul Edmund Hillary şi şerpaşul Tensing ajung în piscul Everestului, la 8882 m ! Ei reprezintă efortul final al unei mari echipe de alpinişti care urcase pînă la 7880 m, împreună, pentru ca cei doi — ultima treptă — să realizeze marea premieră.

Există în povestea Everestului un amănunt mai sugestiv, poate, decît toate cuvintele. Acest amănunt e o simplă fotografie. Ea îl înfăţişează pe şerpaşul Tensing înălţînd steagul în vîrful Everestului. În josul fotografiei stă scris cu litere mici : **Photo Ed. Hillary.** Această intrare în umbră a lui Edmund Hillary, „fotograful", defineşte cel mai bine alpinismul...

Ioan CHIRILĂ

Evocări olimpice

DUPĂ 20 DE ANI...

Să parcurgem cu gîndul 20 de ani în urmă şi 20 de mii de kilometri spre sud-est...

Şi să ne reluăm locurile în fotoliile pentru presă din sala „West Melbourne Stadium"...

...E 1 decembrie 1956, seara finalelor olimpice de box. Am venit într-un suflet de la Ballarat unde, pe lacul Wendouree, canoiştii noştri au cucerit 3 medalii de aur şi acum, după ce un juriu nedrept i-a refuzat lui Mircea Dobrescu accesul pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, strîngem pumnii pentru Linca.

Crainicul anunţă finala categoriei semimijlocie : Nicolae Linca (România) — Fred Tiedt (Irlanda).

În fotoliul de alături, colegul Tudor Vornicu reface rapid — pe prima filă a radiogramei noastre care va zbura spre ţară — drumul pînă în finală al campionului român : pe lista învinşilor săi, mai întîi Hector Hatch, un boxer din Insulele Fidji ; apoi sudafricanul André Nichols şi englezul Nicky Gargano. Acest al treilea meci, semifinala, a fost fără îndoială cel mai greu, Gargano boxînd la nivelul real al titlului de campion european care-i onorează cartea de vizită şi obligîndu-l pe Linca la mari eforturi.

Ne îngrijorează, pentru finala care va începe peste cîteva clipe, nu atît valoarea irlandezului cît luxaţia dureroasă pe care o suferise Linca în meciul anterior şi care l-a obligat, pentru a urca în ring, să suporte o injecţie cu novocaină...

Cînd urcă în ring, Tiedt e destins, manifestă un optimism uşor vizibil, antrenorul său îl bate pe umăr, cu aerul că meciul e o formalitate. Linca ? Cine mai auzise acest nume?...

În colţul său, Linca e atent, concentrat, are o privire fermă. Îşi priveşte îndelung adversarul dar nu pierde nici o vorbă din ultimele sfaturi pe care i le dă antrenorul Ion Popa...

Gong !

Inimile noastre, ale celor 15—20 de români aflaţi în această sală încinsă, se opresc o clipă şi apoi irump în ritmul bătăilor inimii acestui flăcău vînjos din Cergăul Mare, care se bate pentru gloria olimpică supremă, departe de ţară, la aproape 20 de grade sub Tropicul Capricornului...

Minute de încordare, de încleştare, de înverşunare.

Linca vede, tot mai aproape, capătul unui drum superb, stringe din dinţi, îşi învinge durerea din braţ, îşi învinge şi adversarul. Semeţia lui Tiedt se pleacă văzînd cu ochii sub puterea upercutului de stînga al românului de pe Valea Tîrnavelor...

Gong !

Învingător la puncte şi cam-

pion olimpic, Nicolae Linca (România) !

Timpul se scurge irecuperabil...

Praful anilor se aşterne peste tot şi peste toate, dar Linca i se opune, nu-l lasă să se aşeze şi peste luciul medaliei sale, prima medalie olimpică de aur a boxului românesc.

Şi i se opune nu numai cu... postavul curat cu care îşi şterge cu grijă medalia ci şi cu munca sa, cu tot ce face (încă) pentru boxul nostru.

Linca lucrează azi în colectivul de antrenori al lotului pentru Montreal...

Radu URZICEANU

13 + 50 = 63 !

În începerea catedrei de educaţie fizică a Liceului nr. 1 din Cîmpina a intrat un cetăţean. Solicita profesorului de sport găsirea unor exerciţii de gimnastică, simple, pe care fata lui de 13 ani, cu scutire medicală de efort, să le poată face. Insistase la unele reţineri ale dascălului. De comun acord, însă, au stabilit pînă la urmă mişcările. Numele său, Emil Vlad, maistru la Întreprinderea mecanică din localitate. Are 40 de ani şi face zilnic, acasă, 50 de tracţiuni în braţe la una din crengile dudului din curte. Dorinţa sa aparea, asadar, absolut normală...

Dar mai era de faţă încă cineva. Numără

FLASH

63 de primăveri. Fusese profesor de limba latină. Şi un reputat antrenor de box. De-a lungul anilor au ieşit din mîna lui, Ion Alexe, Mihai Nicolau şi Alexandru Tîrboi. După ce a ascultat povestea maistrului şi a dudului din curte, Traian Marinescu, latinistul-antrenor, a clipit săgalnic. S-a sculat fără o vorbă, a ieşit afară şi s-a îndreptat spre suportul coşului de baschet. A făcut priză cu una din barele perpendiculare şi s-a întins orizontal, în planşă perfect. Cu voce clară, a început să numere rar, la secundă : 1..., 2..., 3..., 4... S-a oprit doar cînd a ajuns la 20. Apoi s-a îndreptat spre maistrul Vlad şi i-a strîns bărbăteşte mîna.

Radu TIMOFTE

TROFEELE MARIEI

Fotoreporterul se învîrtea în jurul propriei axe, în căutarea unui „unghi" din care să fixeze o imagine reprezentativă pentru maestra emerită a sportului Maria Alexandru. Pe pereţi, snopuri de medalii, recoltă bogată, cuprinzînd în strălucirea lor ani şi ani de muncă şi pasiune pentru sportul iubit. În vitrine şi pe etajere, cupe şi iar cupe, care de care mai frumoase, amintiri dragi de la marile concursuri la care a participat Maria Alexandru, stea de primă mărime a tenisului de masă mondial.

— S-a adunat ceva în 20 de ani...

— Ziceţi 25 şi veţi fi mai aproape de realitate...

Da, Maria ne aminteşte că nu avea nici 12 ani cînd juca tenis de masă într-unul din cluburile celebrei staţiuni Băile Herculane, cînd a văzut-o Gheorghe Cobzuc şi a recomandat-o clubului Progresul, căruia i-a rămas credincioasă.

O rugăm pe Maria să treacă în revistă succesele obţinute de-a lungul timpului.

— Sper că nu vreţi să le iau pe fiecare în parte... (ne-arată snopurile de medalii).

Şi, cu modestia caracteristică, ne înşiră, ca pe nişte fapte oarecare, numai succesele la campionatele europene şi mondiale : aur în 1960 — la europenele de la Zagreb, dublu-fete şi dublu-mixt, aur în '61 — la mondialele de la Pekin, dublu-fete, argint în '63, la mondialele de la Praga, simplu şi pe echipe, aur în '66, la europenele de la Londra, simplu, argint în '71, la dublu-mixt, la mondialele de la Nagoya, aur în '73, la mondialele de la Sarajevo, dublu-fete, aur în '75, la mondialele de la Calcutta, tot la dublu-fete şi, recent, argint la europenele de la Praga, la simplu.

— Ceea ce toată lumea a salutat ca o performanţă, la Praga, pe dv. v-a întristat adînc...

— Hammersley nu mă învinsese niciodată şi doream din toată fiinţa mea acest titlu...

— Sînteţi de acord cu cauzele exprimate de cronicar ?

— Da, cu unele completări : un an înainte, datorită unei entorse, n-am participat la nici un concurs mare (exceptînd Hanovra, cu trei săptămîni înaintea europenelor) şi asta m-a dereglat ; am fost obligată la activizare, pentru care nu am cu cine să mă pregătesc acasă. Hammersley a cîştigat pe merit, la capătul unui sezon bun, ea reuşind să se menţină în deplină formă timp de 10 zile, cît au durat europenele.

— Între *„la... vîrsta ei, Maria a făcut un lucru mare"*...

— Cine a zis asta ?

Foto : Dragoş NEAGU

— Ei, zic unii aşa... şi *„Maria va fi în continuare o forţă în tenisul de masă"*, de partea cui sînteţi ?

— Nu vreţi mai bine să vă fac o cafea ?

Mircea COSTEA

RĂSPUNSUL LUI GAIL

Pe fondul unei triste drame, filmul **„Cîntecul lui Brian"**, prezentat de televiziune, ne introduce în lumea sportului profesionist american. Filmul regizorului Buzz Kulik este dedicat generoasei prietenii care se leagă între doi renumiţi jucători de football-rugby — albul **Brian Piccolo**, victima unei boli nemiloase, şi negrul **Gail Sayers** — uniţi în lupta spectaculoasă dar plină de asprime a competiţiei sportive. Povestea autentică (autorul scenariului fiind însuşi Gail Sayers) subliniază încă o dată trăsăturile de caracter ale marelui jucător de la clubul „Chicago Bears", pe care enciclopediile sportive îl înregistrează şi pentru răspunsul caustic pe care l-a dat atunci cînd a refuzat să se transfere la echipa bogătaşului Lamar Hunt, „Kansas City Chiefs". Atunci Sayers a spus : **„Nu mi-ar face nici o plăcere să ascult, în vestiar, cuvîntările unui milionar !"**

Dintre file îngălbenite...

O CARTE DE ŞAH DIN SECOLUL AL XVIII-lea

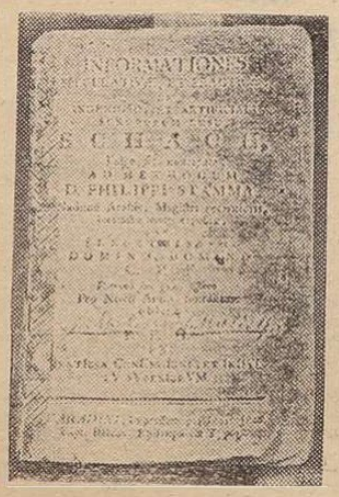

În patrimoniul „Muzeului sportului" din Capitală se află o interesantă lucrare din domeniul şahului, tipărită în limba latină cu aproape două sute de ani în urmă la Oradea. Intitulată **„Informationes speculativae et practicae de ingenioso et artificiali scruporum lusu SCHACH"**, lucrarea este alcătuită după metoda lui **Phillipp Stamma**, autor şi al altor lucrări din domeniul şahului. Volumul cuprinde capitole de teorie şi practică asupra jocului de şah, însoţite de diagrame precum şi cîteva probleme simple.

Din informaţiile pe care le deţinem, în unele lucrări bibliografice anul 1784 este menţionat ca an al apariţiei acestui volum, scos de **Ignat Joan** în tiparniţa Episcopiei din Oradea.

Aşadar, o lucrare care se înscrie în rîndul pieselor de valoare muzeistică şi care atestă interesul faţă de jocul de şah al locuitorilor din această zonă a ţării. **(Em. F.).**

RĂSPUNDE Ion Poştaşu

GR. NADA, BUCUREŞTI. Mi-e cunoscută întîmplarea pe care mi-o relataţi. În campionatul municipiului Bucureşti, categoria **„Onoare"**, în meciul cu Spartac, Bere Rahova a jucat un timp — pînă ce a fost sesizat faptul — în... 12 oameni. Este adevărat, cum spuneţi dv., că echipa Bere Rahova a arătat cu acest prilej că **„n-are un dram de... onoare"**, dar şi arbitrul E. Gagionea a dovedit o nepermisă lipsă de atenţie. El a şi fost suspendat pe trei etape. Dar rezultatul ? În situaţii de acest gen, se judecă de la caz la caz, apreciindu-se dacă a fost o greşeală sau o încercare de fraudă. În ceea ce priveşte faptul respectiv, Comisia de fotbal a C.M.E.F.S. Bucureşti s-a oprit la cea de a doua concluzie, motiv pentru care a anulat rezultatul de pe teren şi i-a dat lui Spartac meci cîştigat cu 3—0.

ŞERBAN NICOLAE, DRAGOMIREŞTI — ILFOV. Ioan Helvei n-a făcut primii paşi în fotbal la Steaua, ci la Victoria Carei. De aici, în 1970 a venit la Steaua, apoi s-a întors la Carei şi... iar a venit la Steaua. Vîrsta lui : 23 de ani. Ultima legitimare : F.C. Olimpia Satu Mare.

NICOLAE LADANYI, GHERLA. „Presupun că este suficientă şi adresa : **Nadia Comăneci — România, pentru ca scrisorile să-i parvină micuţei, dar marii noastre gimnaste. Dar ţin mult să-i cunosc adresa exactă".** Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, strada Tineretului nr. 12. Parcă-i văd şi pe alţi admiratori ai excepţionalei noastre gimnaste, cum îşi notează cu grijă adresa !

NELU QUINTUS, PLOIEŞTI. Meci egal între Metalul Plopeni (antrenor Virgil Dridea) şi Petrolul Ploieşti (preşedinte Mircea Dridea) :

Faptul este evident,
Căci în ceea ce-i priveşte,
Punctele, în clasament,
Ei le-au împărţit... frăţeşte.

E. U., BUCUREŞTI. Printre altele, Valeri Borzov a cucerit medalia de aur la 100 şi 200 m la J.O. de la München şi are în palmaresul său şi trei titluri de campion european la 100 m şi un titlu la 200 m. E recordman european la 100 m cu 10 secunde (timp

pe care l-a realizat de cinci ori) şi la 200 m, cu 20,0. Ca atare, îl consider — şi nu numai eu ! — unul dintre cei mai buni sprinteri din istoria atletismului.

V. AXENTE, COMUNA MURGENI. **„Sînt suporterul echipelor bucureştene de fotbal".** Şi ce faceţi cînd joacă între ele ? Adevărul este că, în felul acesta, nu sînteţi niciodată în pierdere. Iată şi adresele cerute : Dinamo — Şoseaua Ştefan cel Mare 5, Rapid — Calea Giuleşti 18, Steaua — Calea Plevnei 114, Sportul studenţesc — Ştefan Furtună nr. 72.

MANOLE RESU, CONSTANŢA. George Foreman şi Joe Frazier se vor întîlni, din nou, în iunie. Învingătorul va boxa cu Cassius Clay.

EUGEN NICUŞOR, BÎRLAD. Aşteptaţi un „da" sau un „nu". Ei bine, da. Aveţi stofă de... detectiv !

NORU PETREANU, BUCUREŞTI. 1. Prima ediţie a C.E. de tenis pe echipe (indoor) s-a încheiat cu victoria Ungariei. Pe locurile următoare s-au clasat Anglia şi R.F. Germania. A retrogradat Spania (cu Orantes în echipă !) şi a promovat Polonia. Tenismanii noştri n-au participat la această primă ediţie a C.E. 2. O lovitură de la 11 metri poate fi executată şi în felul cum spuneţi dv : lovind uşor balonul, trimiţîndu-l înainte, pentru ca un coechipier care a stat pînă atunci în afara suprafeţei de pedeapsă, să reia mingea în poartă. Dar este mult mai bine ca... scamatoriile să fie lăsate pe seama iluzionistului Ovidiu René. Le face mai bine !

Ilustraţii : **N. CLAUDIU**